

Janusz Grzegorz Samelak

1961–2013

Profesor Janusz Samelak był wybitnym naukowcem, cenionym dydaktykiem, oddanym praktykiem i serdecznym kolegą. Jego przedwczesne odejście pozostawiło pustkę w środowisku akademickim.

Janusz Samelak urodził się 3 stycznia 1961 roku we Wrześni – mieście, z którym był związany przez całe życie. Tam ukończył szkołę podstawową. Następnie skończył Technikum Geodezyjno-Drogowe w Poznaniu (1981). Studia wyższe odbył na Akademii Ekonomicznej w Poznaniu na kierunku cybernetyka ekonomiczna i informatyka, specjalizując się w przetwarzaniu danych i rachunkowości (1986). W pracy magisterskiej zatytułowanej *Funkcja kontrolna i informacyjna rachunku kosztów na przykładzie Wielkopolskich Zakładów Obuwia „Polonia” w Gnieźnie*, napisanej pod opieką doc. dr. Zdzisława Kołaczyka, wykazał zainteresowanie praktycznymi aspektami rachunku kosztów i jego funkcją informacyjną.

Życie zawodowe związał z naszą Uczelnią, gdzie od 1986 roku przechodził kolejne szczeble kariery akademickiej – od asystenta, przez adiunkta i starszego wykładowcę, aż po stanowisko profesora nadzwyczajnego w Katedrze Rachunkowości.

Zainteresowania naukowe Profesora Janusza Samelaka ewoluowały wraz ze zmianami zachodzącymi w gospodarce i regulacjach rachunkowości – od rachunku kosztów, przez sprawozdawczość finansową, po problemy rachunkowości w erze globalizacji i odpowiedzialności społecznej.

W 1995 roku obronił rozprawę doktorską zatytułowaną *Układ, treść i funkcje polskiego i niemieckiego rocznego sprawozdania finansowego spółek kapitałowych*, której promotorem był prof. Edmund Kurtys. W 2004 roku uzyskał habilitację na podstawie monografii *Determinanty sprawozdawczości finansowej przedsiębiorstw oraz kierunki jej dalszego rozwoju*.

Był aktywnym członkiem społeczności akademickiej. Jako naukowiec uczestniczył w pracach licznych zespołów badawczych, natomiast jako dydaktyk prowadził zajęcia ze studentami, wyjaśniając złożone zagadnienia z zakresu rachunkowości i sprawozdawczości finansowej oraz rachunkowości zarządczej.

W działalności naukowej Profesor Janusz Samelak koncentrował się na ewolucji rachunkowości i sprawozdawczości finansowej. W latach 1986–1990 przedmiotem jego analiz był rachunek kosztów oraz jego miejsce i rola w systemie informacyjnym przedsiębiorstwa. Następnie w latach 1991–1995 zajmował się sprawozdawczością finansową polskich i niemieckich spółek kapitałowych. W okresie 1996–2005 skupiał się na modelowym podejściu do sprawozdawczości finansowej w ujęciu krajowym i międzynarodowym. W latach 2006–2010 rozwijał krytyczno-normatywne podejście do sprawozdawczości finansowej w warunkach globalizacji, a w latach 2011–2013 zajmował się dylematami i kierunkami zmian w sprawozdawczości finansowej, ze szczególnym uwzględnieniem metodologiczno-normatywnych aspektów zintegrowanego sprawozdania przedsiębiorstw społecznie odpowiedzialnych.

Profesor Janusz Samelak był autorem 147 publikacji naukowych, w tym 3 monografii, kilkudziesięciu artykułów i rozdziałów w monografiach naukowych, a także licznych skryptów i podręczników akademickich. W jego dorobku znalazły się również opracowania o charakterze praktycznym i popularyzatorskim. Wśród najważniejszych prac naukowych szczególne miejsce w jego dorobku zajmuje monografia *Zintegrowane sprawozdanie przedsiębiorstwa społecznie odpowiedzialnego* (Wydawnictwo UEP, Poznań 2013) – jedno z pierwszych opracowań w polskiej literaturze rachunkowości w sposób kompleksowy przedstawiające koncepcję sprawozdawczości zintegrowanej, łączącej aspekty finansowe i niefinansowe działalności przedsiębiorstw.

W badaniach naukowych łączył podejście normatywne z analitycznym, interesowała go zarówno teoria, jak i praktyczna użyteczność systemów sprawozdawczych. Wiele jego publikacji miało charakter interdyscyplinarny – łączyły zagadnienia rachunkowości, ekonomii, zarządzania oraz etyki biznesu.

Jego działalność naukowo-dydaktyczna została wielokrotnie doceniona. Był laureatem między innymi Nagrody Rady Naukowej i Zarządu Głównego Stowarzyszenia Księgowych w Polsce za najlepsze prace z dziedziny rachunkowości w kategorii prac doktorskich (1996), Nagrody Rady Naukowej oraz Zarządu Głównego Stowarzyszenia Księgowych w Polsce im. Prof. dr. hab. Stanisława Skrzywana (2006) oraz nagród rektora za osiągnięcia dydaktyczne (2001, 2006) i naukowe (2010). Za wieloletnią i wszechstronną działalność naukową, dydaktyczną oraz zaangażowanie w życie akademickie Profesor Janusz Samelak został uhonorowany w 2009 roku Medalem Komisji Edukacji Narodowej, a w 2013 roku – Brązowym Krzyżem Zasługi.

Jako promotor wspierał rozwój naukowy młodego pokolenia badaczy. Wypromował dwoje doktorów (dr Łukasza Matuszaka w 2012 roku i dr Małgorzatę Macudę w 2013 roku) oraz kilkudziesięciu magistrantów. Był recenzentem w przewodach zarówno doktorskich, jak i habilitacyjnych.

Profesor Janusz Samelak był prodziekanem ds. studiów niestacjonarnych na Wydziale Zarządzania Uniwersytetu Ekonomicznego w Poznaniu w latach 2012–2013. W tym samym czasie pełnił funkcję kierownika Katedry Rachunkowości.

Obok pracy naukowej Profesor Samelak udzielał się w praktyce gospodarczej. Był ekspertem i doradcą ds. rachunkowości i finansów w wielu podmiotach gospodarczych (takich jak Emax, AMS, BBI Investment, Krispol czy Cenoss). Zasiadał także w radach nadzorczych i komitetach audytu spółek giełdowych – jako sekretarz, wiceprzewodniczący, a nawet przewodniczący. Wnosił do tych gremiów nie tylko wiedzę ekspercką, ale także niezależność i wysokie standardy etyczne.

Był aktywny społecznie – pełnił między innymi funkcję skarbnika ZNP na Akademii Ekonomicznej, działał w Radzie Programowej czasopisma „Finanse, Rynki Finansowe, Ubezpieczenia”, a także w Komisji ds. Doskonalenia Przepisów i Zasad Rachunkowości Stowarzyszenia Księgowych w Polsce.

Choć praca naukowa i dydaktyczna była dla niego misją i źródłem satysfakcji, Profesor Janusz Samelak znajdował czas na swoje pasje i życie prywatne. Był miłośnikiem aktywności fizycznej – z zapałem uprawiał jazdę konna, tenis, narciarstwo i tenis stołowy. Te zainteresowania pozwalały mu odreagować stres i utrzymywać równowagę między życiem zawodowym a prywatnym.

Był oddanym ojcem dwóch córek – Klaudyny i Oliwii – będących dla niego źródłem dumy i radości.

Profesor Janusz Samelak zmarł nagle 5 września 2013 roku we Wrześni. Jego śmierć była wstrząsem dla współpracowników, studentów, przyjaciół i rodziny. Profesor pozostawił po sobie bogaty dorobek naukowy i dydaktyczny, liczne pokolenia studentów, których zainspirował, a także dziedzictwo etyczne – przekonanie, że nauka nie może istnieć w oderwaniu od wartości.

Pamięć o Profesorze Januszu Samelaku trwa. Jego dorobek naukowy i dydaktyczny na zawsze pozostanie częścią historii naszej Uczelni i wspólnoty akademickiej.

Marzena Remlein